

Frackinga

AEBetako enpresen nahietara egokitutako plana

2006an hasi ziren SHESA, EAEko hidrokarburoen enpresa publikoa, eta Heyco eta Cambria estatubatuarrak Araban gas naturala ustiatzeko plana diseinatzen. 2005ean George Bushen administrazioak gas ez-konbentzional ustiapenak zenbait ingurumen araudi betetzeaz salbuetsi zituenean, frackinga negozio handi bihurtu zen AEBetan. Hemen antzeko baldintzak lortzen ahalegindu dira Heyco eta Cambria, hiru enpresen arteko bileren aktetan ikus daitekeenez.

UNAI BREA

IAZKO URRIAN, Patxi Lopez EAEko lehendakariak berri ona eman zigun, Euskal Herrian bakerako oinarriak ezartzen ari ziren bitartean berak AEBetara egindako bidaiatik ekarria: erkidegoaren beharrak 60 urtez asetzeko adina

gas natural du gordeta Arabako lur azpiak, norbaitek ateratzeko zain. Eta hausketa hidraulikoaren, alegia, frackingaren bitartez, luze gabe izango zen gas hori erabilgarri.

“Jendea orduan hasi zen kezkatzen, ea zer ote zen fracking delako

hori”, dio Andres Illana Fracking Ez Araba plataformako bozeramailetako batek. Kezka haren emaitza izan zen plataforma, abenduan sortua. Baina 2011ko urrian, Euskal Herrian gutxik zuten frackingaren berri. Horien artean, Ibarretxeren

Jaurlaritzaren asmoak betetzekotan, Subillana Gasteizko zelai honetan egingo dituzte eskisto gasa ustiatzea bideragarria ote den aztertzeko lehenbiziko bi putzuak. Eskuman ageri dena Mikel Otero da, Fracking Ez Araba plataformako kidea.

garaiko administrazioak sortutako SHESA (Euskadiko Hidrokarburo Elkartea) enpresa publikoko kideak.

Ingurumen babesa oztopo

2006tik SHESAk Heyco eta Cambria enpresa estatubatuarrekin —azken bi horiek ditu euskal konpainiak bazkide, gasa ustiatzeko proiektuan— egindako bileren aktak eskuratu ditu ARGIAk. Lehenbiziko batzarretan presa zutela agertu zuten Heycoko ordezkariak; 2007. urtea amaitu baino lehen hasi nahi zuten putzuak zulatzen. SHESAk-ek erantzun zieten nekez lortuko zela epe horretan lanean hastea, denbora behar baitzen ingurumen baimenak lortzeko. Atzerapena atzerapenaren ondotik, azkenean 2014rako aurreikusi da lehen putzu biak zulatzea, Subillana Gasteiz herritik gertu.

Hurrengo bileren aktetatik ondorioztatu daiteke Heycok kezka zuela ingurumenaren babes neurriek bere asmoiei eragin diezaiketen atzerapenez. 2007ko urtarrilean, Cambria konpainiako kideek parte hartu zuten lehenengo batzarrean, Heycoko presidente George Yatesek galdetu zuen ea proiektua moteldu

zezakeen ingurumen aferarik bazen. Orduan zein orain SHESAk ordezkari nagusia denak, Juan Cruz Vicuña, erantzun zion esanguratsu bakarra zela Gasteizko Mendiek etorkizunean izango zuten babes araudia —dagoeneko oso aurreratuta daude inguru hori parke natural izendatzeko tramiteak—, eta askoz neurri txikiagoan, Subillanako akuiferoa.

Heyco, Cambria eta SHESAren arteko bileren aktetatik ondorioztatu daiteke lehenbizikoak kezka zuela ingurumenaren babes neurriek eragin zezaketen atzerapenez

Ez zuen Vicuña bere aurreikuspenetan asmatu, akuiferoa baita SHESA eta bere bazkideen proiektuaren aurkariak gehien darabilten argudioetako bat. “EAEko ur erre-serba garrantzitsua da”, azaldu

digu Andres Illanak, “eta balio estrategiko handia du, erakundeek ere onartua. Gaur egun Bilbo eta Gasteiz urez hornitzen dituzten Zadorrako urtegien alternatiba bakarra da”.

Hausketa hidraulikoak arrisku bizian jarriko luke horko ura, Mikel Otero Fracking Ez Arabako kidearen esanetan: “Gehigarri kutsagarriak dauzkaten hainbat milioi litro ur pasaraziko dituzte hortik, eta akuiferora iristeko beldurra dugu. Gainera, akuiferoa ukitu ala ez, sartutako ur gehiena lurpean geratuko da, eta ez dakigu hortik nora zabaldu daitekeen”.

Antzeko iritzia agertu digu Javi Carro EAJko legebiltzarkideak. Azken hilabeteetan Carro izan da frackingaren aurka Gasteizko Legebiltzarrean gehien nabarmendu den parlamentarietako bat. “Gure baliabideak era egokian ustiatu behar ditugu, eta kasu honetan akuiferoa da lehentasuna daukana, gas naturalaren aurretik”. Gasa ustiatzearen alde dago Carro, baina ez Eusko Jaurlaritza aurrera darabilen proiektuarekin. “Fracking teknika berrogeialdian sartu behar da, ezer eta inor ez kutsatzeko. Izan

AXIER LOPEZ

Frackingak lur azpian milioika litro ur sartzea eskatzen du. Argazkian, ura gordetzeko tegiak, AEBetako ustiategi batean.

Hau sketa hidraulikoko putzu bat, Pennsylvanian.

FRACKING EZ ARABA

Fracking Ez Araba plataformaren ekintza bat.

gaitezen zuhurrak eta babestu ditzagun akuiferoak. Gasak ez du inora alde egingo, izango da denbora teknika seguruagoak garatzeko, baina bitartean itxaron egin behar da. Ez daukagu orain ustiatzeko premiarik, EAE ondo hornituta baitago gas naturalez”.

Eta hurrengo legeingintzaldian zer?

Gogoan hartu behar da 2006an, SHESA eta Heyco lehen bilerak egiten hasi zenean, jeltzaleak zeudela boterean EAEn. “Logikoa da”, aitortu du Carrok, “jendeak pentsatzea datozen hauteskudeen ostean EAJk frackingarekin aurrera jarraituko duela, baldin eta berriz itzultzen bada Gobernura. Baina nik espero dut orain esaten ari garenen arabera jokatu dugula, alegia, energiaren aurretik akuiferoei lehentasuna emanez, eta frackinga behar beste denbora –hiru urte, bost, edo hogeit– berrogeialdian edukiz, alternatiba seguruak garatu arte”. Denborak esango du.

Oraingoz, Eusko Jaurlaritzak energiari buruz dituen asmoak *Euskadiko Energia Estrategia 2020* txostenean daude jasota. Haren 166. orrialdean irakur daiteke honakoa: “Garrantzitsua da gas naturaleko erreserbak esploratzeko eta, hala badagokio, ustiatzeko eskaerak eta baimenak izapidetzeko egungo araudia erabat sinplifikatuko duten ekimenak gauzatzeta.(...) Hori lehentasunezko jardun-esparru bat izango da energiako iritzi-zentroarentzat (edo *Think Tank*), zeinaren sorkuntza eta garapena aurreko ekimenetan proposatu den. Zehazki, gas naturalaren esparruan iritzi-egoerak eta araudi-proposamenak sortzea izango da zentro horren erreferentziatzeko ildoetako bat”.

Dani Maeztu Aralarreko legebiltzarkidearen ustez, ez dago alde handirik paragrafo horrek dioenaren eta Heyco eta Cambria enpresen diskurtsoen artean. Maeztu, Javi Carrorekin eta Gasteizko Legebiltzarreko beste kide batzuekin batera, Bartzelonan izan zen martxoan, Gas Ez-konbentzionalaren Foroan, eta John Underwood, Heyco enpresako esplorazio zuzendariaren hitzak entzuteko

aukera eduki zuen. “Arabakoaz hitz egiten zuen dagoeneko eginda balego bezala. Zer aukera zegoen zer etekin aterako zen...”. Maeztaren ustez, Heyco-koek hain garbi hitz egiteak frogatu egiten du Jaurilaritza gezurretan ari dela, esaten duenean oraingo esplorazioa besterik ez dela egingo eta horren arabera erabakiko dela ustiapen faseari ekin ala ez. “Garrantzitsuena da kontratuak sinatuta daudela. Beraientzat ingurumena tramite hutsa da. Enpresa horiek ez dute hemendik alde egingo ingurumen inpaktu azterketek esaten badute ezin dela frackinga erabili. Ez, egingo dutena da hemengoei agindu ingurumen inpaktu azterketak positiboak izan daitezela”.

Araban gasa ustiatzeko proiektuari buruzko ingurumen inpaktu azterketarik ez da egin oraindik, ordea. Legebiltzarrak, otsailean onartutako lege besteko proposamen baten bitartez –PSEk baino ez zuen kontra bozkatu–, Jaurilaritzari hala eskatu zion, baina lege besteko proposamena izanda, Gobernuak ez du zertan bete, Maeztuk gogorarazi digunez. “Beraiek ematen duten aitzakia da momentuz esplorazioa egingo dutela, ez ustiaketa, eta beraz ez dela beharrezkoa inpaktu azterketa egitea”.

PSE bakarrik geratu da posizio horren defentsan. Fracking Ez Arabako Andres Illanak diosku ez daukala ez hanka ez bururik inpaktu azterketa ez egiteak, “legeak hala eskatzen baitu plan estrategikoen kasuan; lehendakariak publikoki adierazi du 60 urterako gasa ateratzeari ekingo zaiola, zer da hori estrategia ez bada?”. Uztailaren 5ean, egunkarrietan agertutako albiste batek zioen Europar Batzordeak ere ingurumen inpaktu azterketa egiteko eskatu ziola Jaurilaritzari. Lehenago, urtarrilean, eskari bera egin zuen Gasteizko Udalak –bere lurraldean daude Subillanako putzuak–; PPK ez du frackingaren aurkako jarrera argirik erakutsi gainerako erakundeetan, baina askok uste

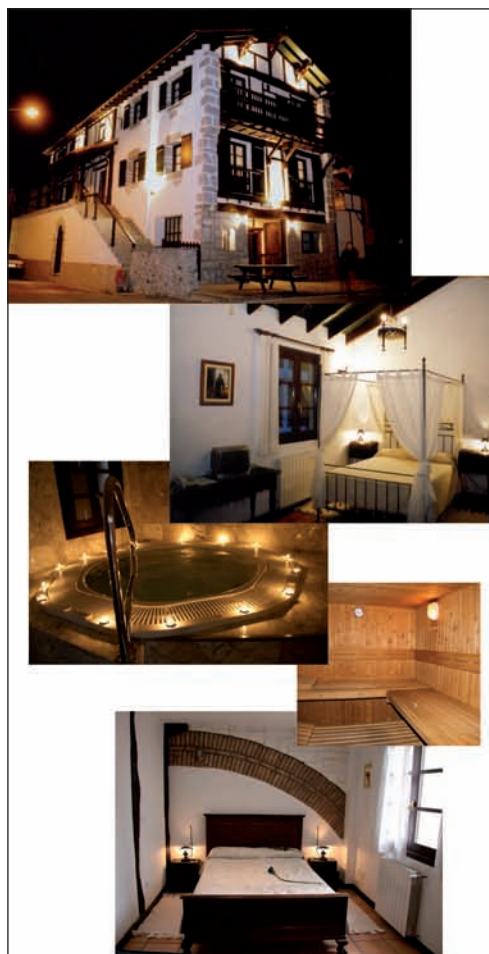
dute Gasteiz aurtien Green Capital izateak udala behartu duela tentuz jokatzera. Izan ere, momentuz ez dute eman putzuak egiteko nahitaezkoa den baimena, SHESA-ek helarazi dion informazioa nahikoa ez dela argudiatuta.

Ingurumenari egiten zaion kaltearen aldetik ez dago inongo desberdintasunik esplorazioaren eta ustiaketaren artean, azpiegitura berbera da Illanak azpimarratzen duenez. Are gehiago, esplorazioak izango du ustiaketatik zerbait. SHESA, Heyco eta Cambriaren arteko 2007ko bileren aktetan ikus daitekeenez, lehenbizikoak iradoki zuen azterketa egin bitartean eskuratutako gasa merkaturatzeko, zulatze lanen kostuak berdintze aldera. Aurtien bertan, Energiaren Euskal Erakunde-ko ordezkariak baieztatu dute publikoki hala egingo dela.

2.000 putzutik gora

Fracking Ez Araba plataformak publiko egin du Jaurilaritzaren iragarpenetan oinarrituta egingako kalkulu bat: Patxi Lopezek esan bezala 60 urterako gasa badago Araban, hori ustiatzeko 2.000 putzu baino gehiago egin beharko dira herrialdean. Eta horien artean, ezin konta ahala kamioi etengabeko joan-etorrian, horretarako beren-beregi sortutako errepideetan.

Frackingak eragindako arazo horiez guztiez gain, plataformako kideek beste arrazoi on bat aipatzen dute haren aurka agertzeko: erregai fosilen aldeko apustua alferrik luzatzea besterik ez da. Alegia, hidrokarburoen gainbeherari aurre egiteko azken saiakera, belaki lehor bati azken ur tantak kosta ahala kosta kendu nahi izatearen parekoa. Garestiegi atera daitekeen ahalegina. Poloniak eman digu adibidea. Hasierako aurreikuspenek ziotena baino %80 gutxiago ateratzea espero dute orain, behin lurra zulatzen hasi direnean. ■

...ametsetan
bezala

ATXASPI HOTELA

Bittiria, 24
Lesaka (Nafarroa)
T.: 948 637 536
hotela@atxaspi.com
www.atxaspi.com

